

Agència Catalana
de l'Aigua

Programa de Manteniment i Conservació de Lleres Públiques 2014

Jornada tècnica. Els efectes de la crisi a la
gestió dels riscos naturals des de
l'administració local

Consell Comarcal del Maresme. Mataró. 9 de maig de 2014

Lluís Godé. Jordi Pagès

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

Índex/Contingut

Objectius bàsics	3
Àmbits d'Actuació	4
Directrius del programa	5
Criteris de selecció actuacions trams urbans	6
Exemples d'Actuacions	7

Els espais fluvials

- Els espais fluvials no són solament els ocupats normalment per les aigües sinó el conjunt d'espais que, encara que molt ocasionalment, es poden ocupar durant episodis extraordinaris d'avingudes o fruit de processos naturals de tipus morfològic.
- Els rius no són elements estàtics i al llarg de la història són susceptibles de modificar de forma natural el seu recorregut, obrint nous camins i tancant de vells.
- Aquest conjunt d'espais, susceptibles de ser ocupats pels cursos d'aigua és el que anomenem “territori fluvial”, “espai de llibertat”, “espai de mobilitat” o “espai fluvial”.
- La correcta identificació i delimitació d'aquests espais i la regulació dels usos admissibles en ells és una eina molt important de cara a la prevenció dels danys en inundacions i la preservació dels ecosistemes associats.

Marc conceptual

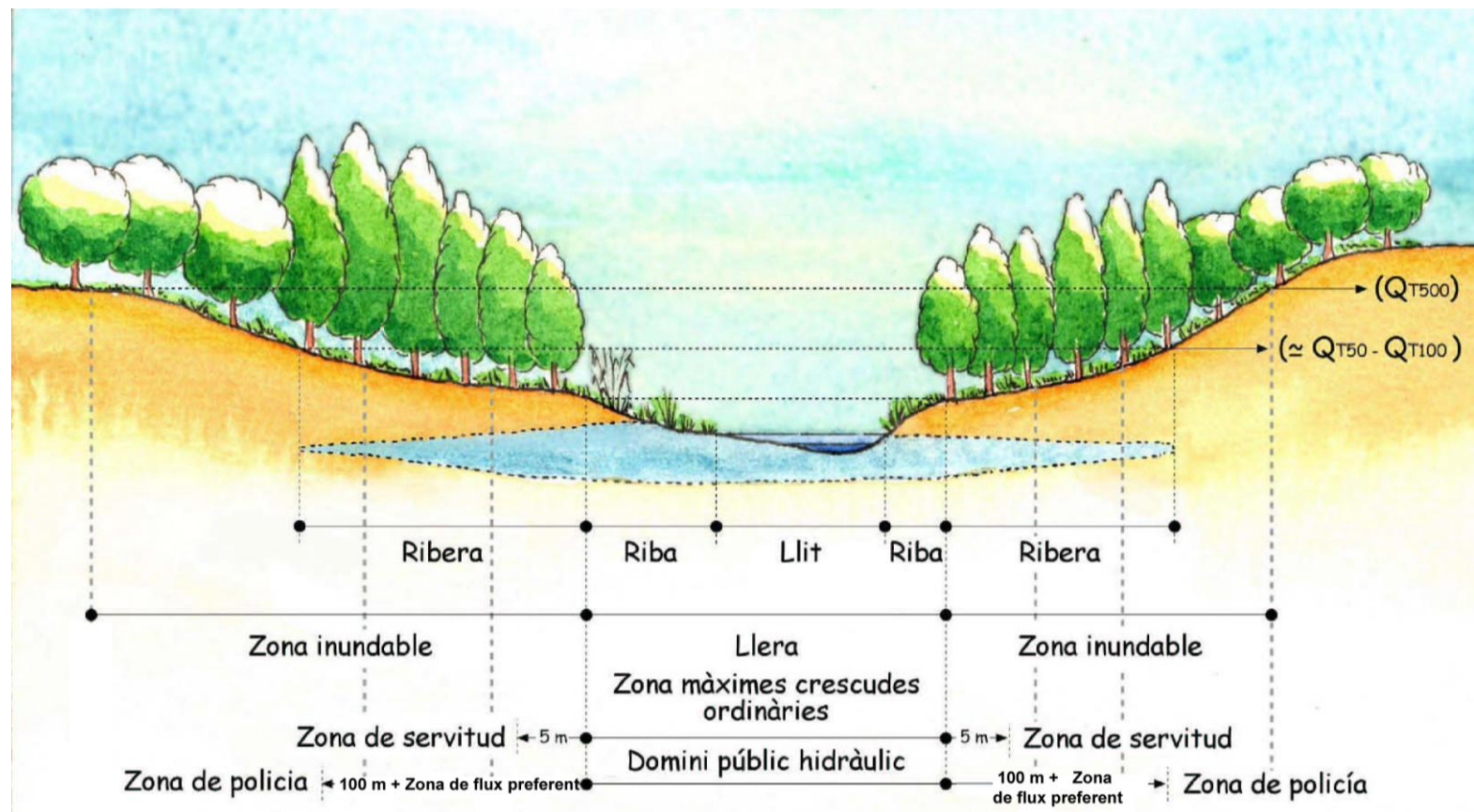
Inundabilitat i ocupació de l'espai fluvial

- Les avingudes són fenòmens naturals que no poden ser evitats. El realment necessari és reduir, en la mesura del possible, els efectes negatius de les inundacions sobre persones, béns i infraestructures.
- Cal conèixer el comportament de les inundacions per tal d'evitar els efectes negatius, mantenint els positius (recàrrega d'aqüífers, naturalització hidrològica, etc ...).
- S'han de delimitar les zones inundables i evitar futurs usos incompatibles de les mateixes.
- S'han d'establir mesures per reduir i gestionar el risc en zones urbanes ja consolidades. Aquestes mesures han de ser el màxim possible de compatibles amb la conservació i recuperació ambiental.

NORMATIVA HIDRÀULICA

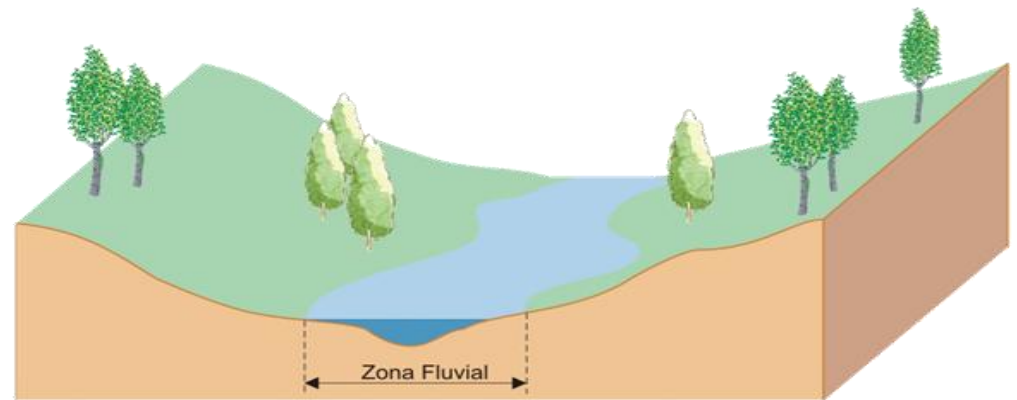
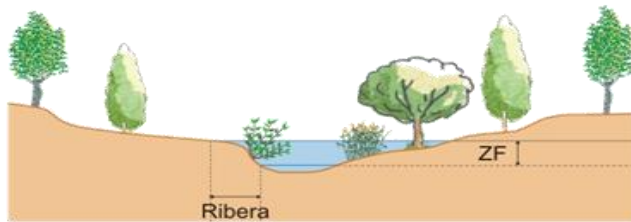
Zonificació de l'espai fluvial segons normativa estatal

Normativa urbanística a Catalunya

Zonificació de l'espai fluvial

Zonificació

**ZONA
FLUVIAL**

Objectiu i delimitació

Preservació de la qualitat de l'aigua i dels ecosistemes associats a la llera. Es delimita a partir de la Q_{10} i de la riba mínima necessària per aconseguir el bon estat ecològic

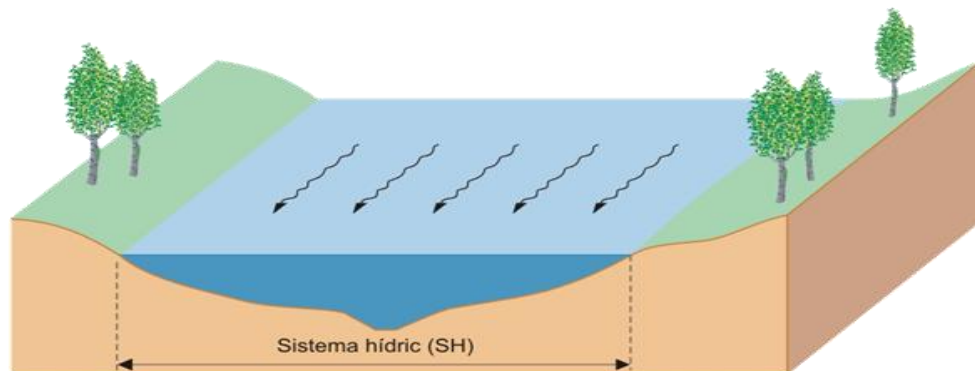
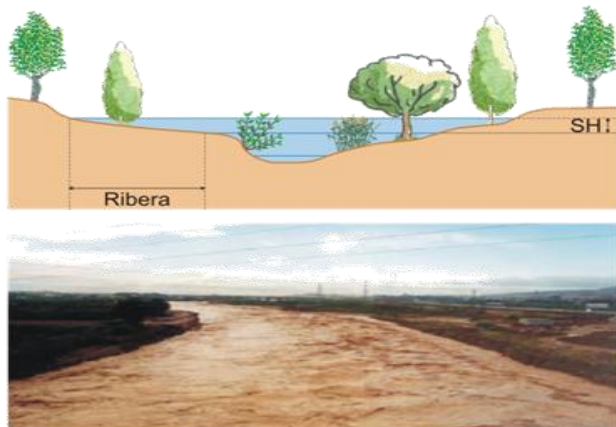
Usos

No es permet cap ús. Preservació ambiental i del règim del corrent.

Normativa urbanística a Catalunya

Zonificació del Sistema Hídric

Zonificació

**SISTEMA
HÍDRIC**

Objectiu i delimitació

Via preferent de desguàs en
avingudes. És delimita a partir del
 Q_{100} .

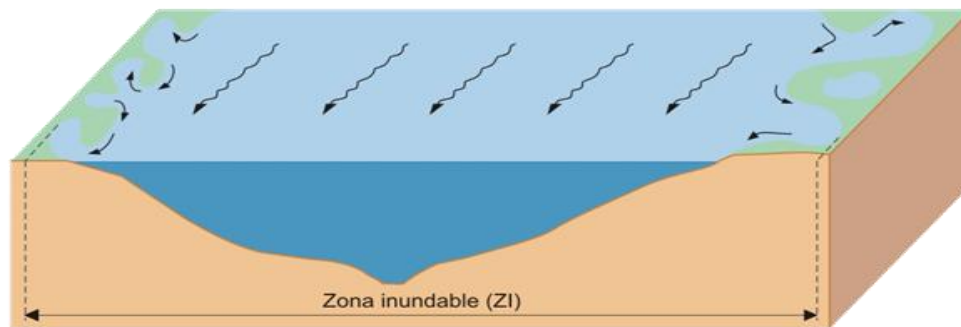
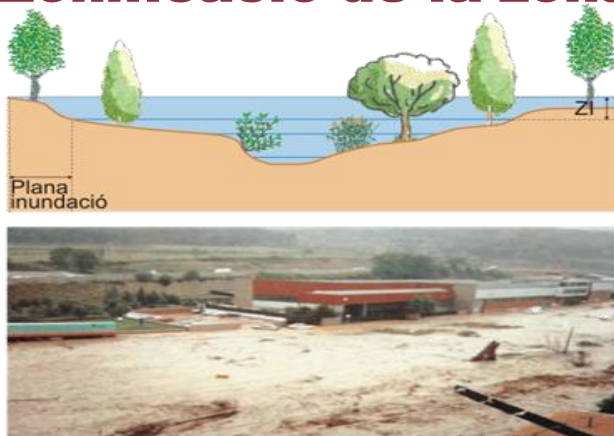
Usos

Ni construcció ni edificació
ni elevació del perfil natural
del terreny. Preservació
règim de corrents

Normativa urbanística a Catalunya

Zonificació de la zona inundable

Zonificació	Objectiu i delimitació	Usos
<p>ZONA INUNDABLE</p>	<p>Segons la definició de la Llei d'Aigües. És la delimitació de la zona definida a partir del Q_{500}.</p>	<p>Poden haver construccions i edificacions però amb condicions en funció de calat i velocitat.</p> <ul style="list-style-type: none"> -No s'admeten àrees d'acampada, serveis de càmpings ni edificacions residencials a les zones on es produeixi la condició d'inundació moderada. -- No s'admeten cap tipus d'edificació, incloses les industrials, si pot afectar la condició d'inundació greu.. -- No hi ha limitació d'usos si es dona la condició d'inundació lleu.

Objectius Bàsics del manteniment i conservació de lleres

D'acord amb el que preveu el Reglament de planificació hidrològica, un dels objectius de dita **planificació** és el de vetllar per la **conservació i manteniment** de la xarxa fluvial

Els **treballs** de manteniment i conservació de lleres públiques tenen com a objectiu fonamental **recuperar** la funcionalitat hidràulica de desguàs on aquesta hagi estat pertorbada i **evitar danys** a persones i bens, però sempre sense afectar o en tot cas millorant la funcionalitat ambiental

http://acaweb.gencat.cat/aca/documents/ca/publicacions/espais_fluvials/prevencio/mcII/mcII.htm

Àmbits d'Actuació

INCLÒS

**Lleres
públiques**

Les actuacions estan dirigides exclusivament a **lleres naturals** que configuren Domini Públic Hidràulic (**DPH**) . A la seva vegada els trams poden ser **urbans** (un o els dos marges confronten amb sòl urbà o urbanitzable) **o no**.

EXCLÒS

**Lleres
privades**

Lleres per les que ocasionalment discorren aigües pluvials, en tant travessen, des del seu origen, únicament finques de domini particular.

**Cursos
artificials**

Es tracta de cursos d'aigua artificials construïts per l'home del tipus canals, conduccions, desguassos i drenatges.

Directrius del Programa de 2014

Totes les actuacions es duran a terme per part de l'ACA mitjançant Convenis amb Forestal Catalana

Trams no Urbans

L'ACA finançarà el **100%** de les actuacions amb una aportació màxima de **100.000€** segons llistat proposat per les seves demarcacions territorials, d'acord amb **criteris d'eficàcia i prioritat** .

Zones Urbanes

S'estableix una **convocatòria de subvencions** per a actuacions d'un total de **375.000€**, dels que l'ACA aporta **300.000€ (80%)** i els **Ajuntaments 75.000€ (20%)**. Consultar informació a web ACA.

S'establiran **convenis** amb els **ajuntaments** a fi de regular dites aportacions per a les actuacions seleccionades d'acord amb criteris exposats a les bases de la convocatòria.

criteris de selecció d'actuacions en trams urbans

Punts

Actuació en tram ARPSI (Àrea de Risc Potencial Significatiu d'Inundació) Aquestes, d'acord amb la normativa sobre avaluació i gestió del risc d'inundació i els estudis que la desenvolupen, són zones del territori per a les quals s'ha arribat a la conclusió de que existeix un risc potencial d'inundació significatiu o en les quals la materialització d'aquest risc pot considerar-se probable. Informació a web ACA

20

Presència de vegetació a la llera que pot suposar un obstacle al règim de corrents

20

L'actuació preveu la restauració amb espècies vegetals autòctones i de bon comportament hidràulic, a l'objecte d'evitar actuacions reiterades en la zona i tendir a l'automanteniment sostenible

15

En la zona o aigües avall i a una distància inferior a 2 km hi ha zones urbanes, industrials, vies de comunicació o infraestructures estratègiques inundables per períodes de retorn inferiors a 100 anys

15

Massa d'aigua fortament modificada o curs no identificat com a massa d'aigua on la qualitat hidromorfològica, i en especial la de la vegetació de ribera, no és una limitació ambiental de l'actuació. Informació a web ACA

10

L'actuació inclou retirada d'espècies vegetals invasores i de mal comportament hidràulic

10

Estructures transversals a una distància inferior a 2 km que representin una restricció hidràulica

10

Eliminació de la canya i altres espècies invasores

Utilització de medis mecànics diversos

Utilització de medis manuals i mecanitzats
Segons el cas concret.
Accessibilitat, pendents, valors ambientals, zones amb esculleres etc

Eliminació de la canya i altres espècies invasores

Abans de l'actuació

Després de l'actuació

Eliminació de la canya i altres espècies invasores

Abans: Vegetació al·lòctona i de mal comportament en avingudes

Després: Potenciació de la vegetació autòctona i de bon comportament hidràulic

Eliminació de la canya i altres espècies invasores

Abans:
Obre de pas amb molta pèrdua de capacitat hidràulica per vegetació

Després:
Recuperació de capacitat hidràulica en obra de pas ja de per se problemàtica

Eliminació manual o mecànica de canya amb retirada de rizoma

Gestió de la vegetació de la ribera

Abans :Espècie arbòria no autòctona de ribera (plàtan) amb disminució de funcionalitat hidràulica

Després: Tala d'espècies no autòctones i recuperació de funció hidràulica

Utilització controlada d'herbicides

Cal tenir cura que no siguin tòxics per a la vida aquàtica, fer les aplicacions en zones allunyades dels nivells d'aigua. Requereix tractaments repetitius

Actuació incorrecta amb eliminació de canya (al·lòctona i de mal comportament hidràulic) però també de canyís (autòctona i de bon comportament hidràulic)

Actuació incorrecta on es veu que la canya rebrota de nou fent-la pràcticament inútil a mig termini

Gràcies per la vostra atenció

